

Content Analysis of Kung Fu Panda Trilogy Animated Movie: Separation Anxiety and Object Relations Concepts

Fatemeh Shahamat Dehsorkh^{1*} , Ghazale Gharaee² , Hamideh Pakmehr³ ,
Reyhaneh Arjmandnia²

- 1) Assistant Professor, Department of Psychology, Khayyam University, Mashhad, Iran
- 2) MA in Psychology, Department of Psychology, Khayyam University, Mashhad, Iran
- 3) PhD in Curriculum Studies, Imam Reza International University, Mashhad, Iran

Received: 05/23/2023 Revised: 11/01/2023 Approved: 09/22/2023

Abstract

Background: Animations are one of the most popular programs among children, which have a direct impact on them, and in addition to the aspect of entertainment and attractiveness, they can influence socialization, the formation of emotions and the way they manifest. In the theory of subject relations, the child's early experiences in relation to his caregivers affect emotional responses to separation signals and disturbing life conditions.

Aim: Considering the children's impressionability of animations, this research was conducted with the aim of examining the content of Kung Fu Panda trilogy animations from the perspective of the concepts of thematic relationships and separation anxiety.

Method: The current research was conducted with a qualitative design and using the content analysis method. The components of the desired concepts were extracted from the standardized version of Bell's Thematic Relations and Separation Anxiety Questionnaires of children in Iran. The components were validated by examining the opinion of experts in the field of children and the examination of three evaluators showed that the extracted items are valid. Then, the frequency of the scenes that contained these components in the desired animations was observed and recorded.

Results: The findings showed that the concepts of thematic relationships and separation anxiety are present in the three animations of Panda Kung Fu Kar. Among the three versions of the Kung Fu Panda animation, the concepts of separation anxiety were observed more in the second animation; also, compared to the third part, the first and second animation had more concepts of thematic relationships.

Conclusions: The greater frequency of concepts of thematic relationships of separation anxiety in the second animation shows that this episode can have an impact on the problems of thematic relationships and anxiety of children.

Keywords: *thematic relationships, separation anxiety, animation, kung fu panda, content analysis, children*

* **Corresponding:** Fatemeh Shahamat Dehsorkh, f.shahamat@khayyam.ac.ir

- **Article type:** research article

- **Article APA Reference**

Shahamat Dehsorkh, F., Gharaee, Gh., Pakmehr, H., & Arjmandnia, R. (2023). Content analysis of kung fu panda trilogy animated movie: Separation anxiety and object relations concepts. *Qualitative Research in Behavioral Sciences*, 2(1), 13-20. <https://doi.org/10.22077/qrebs.2023.6410.1020>

تحلیل محتوای انیمیشن‌های سه‌گانه پاندای کونگ‌فوکار از منظر مفاهیم مرتبط با اضطراب جدایی و روابط موضوعی

فاطمه شهامت ده‌سرخ*^۱، غزاله قرائی^۲، حمیده پاک‌مهر^۳، ریحانه ارجمندنیا^۲

(۱) استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه خیام، مشهد
(۲) کارشناسی‌ارشد روان‌شناسی، دانشگاه خیام، مشهد
(۳) دکتری برنامه‌ریزی درسی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه بین‌المللی امام رضا، مشهد

دریافت: ۱۴۰۲/۰۳/۰۴ تجدیدنظر: ۱۴۰۲/۰۸/۱۰ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۶/۳۱

چکیده

زمینه: انیمیشن‌ها یکی از پر مخاطب‌ترین برنامه‌ها در بین کودکان هستند که به‌طور مستقیم بر آنان اثر گذاشته و علاوه بر جنبه سرگرمی و جذابیت، می‌توانند بر اجتماعی شدن، شکل‌گیری عواطف و نحوه بروز آنها تأثیر گذار باشند. در نظریه روابط موضوعی، تجارب اولیه کودک در رابطه با مراقبش، بر پاسخ‌های هیجانی به سیگنال‌های جدایی و شرایط پریشان‌کننده زندگی اثر می‌گذارد.

هدف: با توجه به تأثیری‌پذیری کودک از انیمیشن‌ها، این پژوهش با هدف بررسی محتوای انیمیشن‌های سه‌گانه پاندای کونگ‌فوکار از منظر مفاهیم روابط موضوعی و اضطراب جدایی انجام شد.

روش: پژوهش حاضر با طرح کیفی و با استفاده از روش تحلیل محتوا انجام شد. مؤلفه‌های مفاهیم مورد نظر، از نسخه هنجار شده پرسشنامه‌های روابط موضوعی بل و اضطراب جدایی کودکان در ایران استخراج شدند. مؤلفه‌ها، با بررسی نظر متخصصین حوزه کودک، اعتباریابی شدند و بررسی سه ارزیاب نشان داد که موارد استخراج شده معتبر هستند. سپس فراوانی صحنه‌هایی که در انیمیشن‌های مورد نظر حاوی این مؤلفه‌ها بودند، مشاهده و ثبت شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد، مفاهیم روابط موضوعی و اضطراب جدایی، در انیمیشن‌های سه‌گانه پاندای کونگ‌فوکار وجود دارد. در بین سه نسخه انیمیشن پاندای کونگ‌فوکار، در انیمیشن دوم مفاهیم اضطراب جدایی بیشتر مشاهده شد؛ همچنین انیمیشن اول و دوم در مقایسه با قسمت سوم از مفاهیم روابط موضوعی بیشتری برخوردار بود.

نتیجه‌گیری: فراوانی بیشتر مفاهیم روابط موضوعی اضطراب جدایی در انیمیشن دوم نشان می‌دهد که این قسمت بیشتر می‌تواند بر مشکلات روابط موضوعی و اضطراب کودکان تأثیر گذار باشد.

کلید واژه‌ها: روابط موضوعی، اضطراب جدایی، انیمیشن پاندای کونگ‌فوکار، تحلیل محتوا، کودکان

* نویسنده مسئول مکاتبه: فاطمه شهامت ده‌سرخ، f.shahamat@khayyam.ac.ir

– نوع مقاله: پژوهشی

– ارجاع APA مقاله

شهامت ده‌سرخ، فاطمه؛ قرائی، غزاله؛ پاک‌مهر، حمیده و ارجمندنیا، ریحانه (۱۴۰۲). تحلیل محتوای انیمیشن‌های سه‌گانه پاندای کونگ‌فوکار از منظر مفاهیم مرتبط با اضطراب جدایی و روابط موضوعی. پژوهش‌های کیفی در علوم رفتاری، ۱۳(۱)، ۲۰-۱۳. <https://doi.org/10.22077/qrebs.2023.6410.1020>

شهامت ده‌سرخ، ف.، قرائی، غ.، پاک‌مهر، ح. و ارجمندنیا، ر. (۱۴۰۲). تحلیل محتوای انیمیشن‌های سه‌گانه پاندای کونگ‌فوکار از منظر مفاهیم مرتبط با اضطراب جدایی و روابط موضوعی. پژوهش‌های کیفی در علوم رفتاری، ۱۳(۱)، ۲۰-۱۳. <https://doi.org/10.22077/qrebs.2023.6410.1020>

مقدمه

از دیدگاه تحولی، کودکی مهم‌ترین و حساس‌ترین دوره زندگی هر انسان است. اختلال اضطراب جدایی (Separation Anxiety) یکی از رایج‌ترین اختلالات روانی این دوره است (Hu et al., 2020). اختلال اضطراب جدایی زمانی مطرح می‌شود که در هنگام جدایی از مراقب اصلی، اضطرابی نامتناسب با سطح تحول بروز پیدا کند؛ به گفته کارشناسان، اضطراب جدایی از دوران نوپایی تا سنین پیش دبستانی می‌تواند طبیعی و پهنجار باشد (A'diilah & Somantri, 2017). کودکانی که علائم اضطراب جدایی دارند، نسبت به هر شرایطی که باعث شود آنها از والدین خود جدا شوند، پرخاشگری یا عصبانیت نشان می‌دهند (Astuti et al., 2020). ویژگی‌های شخصیتی و روانی مادر، به عنوان یکی از عوامل مهم شکل دهنده روابط موضوعی، نقش بسزایی در شکل‌گیری اضطراب جدایی دارد (Sadeghi & Monirpour, 2022; Grazzani et al., 2015)؛ به این صورت که الگوی روابط اولیه با مادر یا مراقب کودک، تبدیل به تصویرهایی تکرار شونده از وقایع شده و در نهایت در قالب موضوع‌هایی در ناخودآگاه، برای تفسیر و پیش‌بینی رفتار دیگران در تعاملات اجتماعی و موقعیت‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند (Goldenberg & Goldenberg, 2008). اصطلاح روابط موضوعی (Thematic Relationships)، اولین بار توسط فایبرین معرفی شد. اما بیشتر کارهای ملانی کلاین با نظریه روابط موضوعی شناخته می‌شود. در این دیدگاه، کودک به عنوان یک جستجوگر موضوع معرفی می‌شود (St Clair, 1996). موضوع، اغلب تصاویر درونی شده از مادر، پدر و یا مراقبین اولیه است، که تأثیر عمیقی بر زندگی فرد می‌گذارد.

کودک امروزی در جریان رشد و شکل‌گیری روابط موضوعی، ابزارهای متنوعی (از جمله بازی‌های کامپیوتری و انیمیشن‌ها) در اختیار دارد. انیمیشن‌ها به عنوان ابزاری که به تصویری بی‌جان زندگی می‌بخشند (Praveen & Srinivasan, 2022)، اطلاعاتی را برای کودک فراهم می‌کنند تا بتواند در کنار تعامل با مادر و مراقب خود، با محیط وسیع‌تر آشنا شده، فقدان مراقب را تحمل کند و به تجارب جدیدتری دست یابد (Haddon, 2013). در این میان، انیمیشن به عنوان یک برنامه پرمخاطب در بین کودکان، به‌طور مستقیم بر آنان اثر می‌گذارد و علاوه بر جنبه سرگرمی و جذابیت، می‌تواند بر جامعه‌پذیری و اجتماعی شدن، شکل‌گیری نوع و نحوه روابط، عواطف و بروز آنها تأثیرگذار باشد (Garza et al., 2019). انیمیشن‌ها نقش مهم و گسترده‌ای در شکل‌گیری کلیشه‌ها، ارزش‌ها، روابط و به‌طور کلی باورها و رفتارهای کودکان در ابعاد مختلف زندگی دارند (Yang, 2019). علت این تأثیرگذاری، ویژگی پویای انیمیشن‌ها در مقایسه با تصاویر ایستا (Takacs & Bus, 2016) و نیز نحوه تماشای تلویزیون توسط کودک است. به این صورت که کودکان نوپا و پیش دبستانی، اغلب می‌توانند در حال حرکت و در حالتی که دوست دارند به تماشا بپردازند (Lee & Choi, 2018).

پژوهش‌ها نشان داده‌اند، ۶۸ درصد از کودکان زیر سه سال از رسانه‌های تصویری در زندگی روزمره استفاده می‌کنند (Duch et al., 2013). پژوهش‌ها بر تأثیرگذاری انیمیشن‌ها بر رشد شناختی (Danaei et al., 2020) و هیجانی (Van Rooij, 2019) کودکان تأکید کرده‌اند. در همین راستا، یافته‌های برخی پژوهش‌ها نشان می‌دهد، انیمیشن‌ها می‌توانند، باعث کاهش اضطراب جدایی در کودکان شده و بر رفتار و ارزش‌های آنان تأثیر بگذارند (Diergarten et al., 2017). با توجه به پژوهش‌های ذکر شده و نفوذ انیمیشن‌ها در دنیای سرگرمی و حتی آموزشی کودکان به‌ویژه خردسالان می‌توان گفت، روند تحول روابط موضوعی و به‌ویژه اضطراب جدایی کودکان خردسال می‌تواند تحت تأثیر آموزه‌های موجود در محتوای این برنامه‌ها قرار گیرد.

با توجه به مباحث بیان‌شده، تحول روابط موضوعی، بر شکل‌گیری دنیای درونی کودک و روابط آینده فرد در بزرگسالی، تأثیرگذار است. انیمیشن پاندای کونگ‌فو کار، به دلیل جلب مخاطبین بی‌شمار در رده سنی کودک و بزرگسال و نیز کیفیت بالای طراحی بیان چهره‌ای و تکنیک‌های به کار رفته تصویری مانند رنگ که برانگیزاننده حالات همدلی در تماشاگر است (Danaei et al., 2020; Van Rooij, 2019) انتخاب شده است. پو (کاراکتر اصلی داستان)، آرزو دارد استاد کونگ‌فو شود. استاد شیفو، به او در ایجاد اعتماد به نفس کمک می‌کند و برعکس، آقای پینگ نشان می‌دهد، که چگونه والدین چینی فرزندان خود را تحت فشار قرار می‌دهند تا حرفه خود را به ارث ببرند. با این حال، هر دو عنصر به خوبی در فیلم ترکیب شده‌اند. از طرف دیگر، پو موفق شد؛ زیرا فهمید که برای تبدیل شدن به یک جنگجوی واقعی، اعتقاد به خود مهم است. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که در این انیمیشن، جلوه‌هایی از تعامل والدین و مراقبین تأثیرگذار به تصویر کشیده شده است. ویژگی‌های ذکر شده، به‌علاوه موضوع داستانی پاندای کونگ‌فو کار، بیانگر اهمیت بررسی این انیمیشن از حیث محتوای مرتبط با روابط موضوعی و اضطراب جدایی است. این پژوهش، به دنبال تحلیل محتوای انیمیشن‌های سه‌گانه پاندای کونگ‌فو کار، بر اساس مؤلفه‌های هنجار شده اضطراب جدایی و روابط موضوعی در فرهنگ ایران است.

روش

این مطالعه به روش کیفی از نوع تحلیل محتوا انجام شده است. برای انجام این پژوهش، پس از شکل‌گیری طرح اولیه پژوهش و انتخاب منابع مورد تحلیل، نمونه‌ها و واحدهای تحلیل شناسایی شدند.

جامعه آماری پژوهش حاضر، شامل سه قسمت سینمایی انیمیشن پاندای کونگ‌فوکار است. این انیمیشن با توجه به مفاهیم مورد نظر، به صورت هدفمند انتخاب شده است. این انیمیشن سه‌گانه، در میان کودکان بسیار محبوب است. انیمیشن پاندای کونگ‌فوکار یکی از پرفروش‌ترین و بهترین انیمیشن‌های سه‌گانه تاریخ است که نامزد جایزه اسکار و همچنین برنده چهارده جایزه سی و هشت نامزدی شده است. اولین قسمت این انیمیشن، در ۶ ژوئن ۲۰۰۸ به صورت عمومی اکران شد و بیش از ۶۳ میلیون دلار فروش داشت (Internet Movie Database). مدتی بعد در ایران، به صورت سی‌دی و دی‌وی‌دی در اختیار همگان قرار گرفت؛ با این وجود به دلیل استقبال کودکان، این انیمیشن به صورت مداوم در تلویزیون ملی ایران همچنان در حال پخش است. همچنین با ابزارهای دیجیتال و نمایش خانگی به راحتی در دسترس کودکان قرار دارد. قسمت دوم این انیمیشن، در ۲۶ می ۲۰۱۱، با فروش بیش از ۶۶ میلیون دلاری، یک نامزدی اسکار و همچنین پنج جایزه و چهل و شش نامزدی منتشر شده است. قسمت سوم این انیمیشن نیز در ۲۹ ژانویه سال ۲۰۱۶ با فروش بیش از ۵۲ میلیون دلاری و یک جایزه و ده نامزدی به نمایش درآمد. این انیمیشن، داستان یک پاندای تنبل را روایت می‌کند که به عنوان جنگجوی اژدها برگزیده شده و با همکاری دیگر شخصیت‌های ابر قهرمانی داستان، در نتیجه کشمکش‌های سه قسمت به رشد و شکوفایی می‌رسد. پس از مشخص شدن جامعه هدف، واحدهای نمونه‌گیری انتخاب شدند. از آنجا که بر اساس ادعای سازندگان پرسشنامه اضطراب جدایی (Mendez et al., 2008) و پرسشنامه روابط موضوعی (Bell, 1995)، سؤالات در چارچوب نظریه روابط موضوعی تدوین شده‌اند، از این رو خرده مقیاس‌های این پرسشنامه‌ها به عنوان معیارهای توصیف در نظر گرفته شدند. مؤلفه‌های روابط موضوعی شامل (۱) بیگانگی (عدم موفقیت در صمیمیت، کمبود اعتماد در رابطه، ناامیدی در نیل به صمیمیت در روابط) (۲) دلستگی نایمن (روابط فردی دردناک، حساسیت به طرد شدن، تأکید زیاد به اخذ تأیید دیگران) (۳) خود میان‌بینی (بی اعتمادی به دیگران، کنترل دیگران) و (۴) بی‌کفایتی اجتماعی (خجالتی بودن، شک و تردید به توانایی‌های خود در برقراری ارتباط) است؛ همچنین اضطراب جدایی دربردارنده مؤلفه‌های ذیل است: (۱) تنها ماندن (۲) ترس از رها شدن (۳) ترس از بیماری جسمی (۴) نگرانی دربارهٔ حوادث خطرناک (۵) حوادث خطرناک و (۶) نشانه‌های امنیت.

جهت سنجش اعتبار و پایایی مؤلفه‌های ارزیابی محتوا، علاوه بر بررسی اعتبار صوری توسط دو متخصص کودک با رویکرد تحلیلی، ۲۰ دقیقه از هر انیمیشن، توسط دو متخصص کودک در حوزه مفاهیم روابط موضوعی و اضطراب جدایی مورد ارزیابی قرار گرفت. سپس فراوانی‌های مشاهده شده توسط ارزیابان، با فراوانی‌های کدگذاری شده پژوهشگر در همان صحنه‌ها مقایسه شد. مقایسه داده‌های حاصل از این نمره‌گذاری‌ها با استفاده از آزمون مجذور خی تک متغیری نشان داد در هر سه نسخه انیمیشن‌ها، بین سه ارزیاب در مفاهیم مرتبط با اضطراب جدایی و روابط موضوعی تفاوت معناداری وجود ندارد.

در گام بعدی، واحد ضبط و ثبت پژوهش تدوین شد. واحدهای ضبط، بخش‌هایی از واحد نمونه‌گیری به شمار می‌آیند، که به‌طور جداگانه قابل تحلیل‌اند؛ در حالی که واحدهای نمونه‌گیری، غالباً از حد و مرزی برخوردارند که به‌طور عینی قابل تشخیص است. تمایز واحدهای ضبط، حاصل توصیف پژوهشگر است (Krippendorff, 2019). واحد ثبت صحنه در این پژوهش، تعداد مؤلفه‌های موجود در انیمیشن است؛ به این صورت که برای هر مؤلفه یک بار کل انیمیشن تماشا شده است، سپس هر لحظه که مؤلفه مورد نظر چه به‌صورت ضمنی و یا آشکار مشاهده شده است، زمان دقیق وجود مؤلفه در فیلم ثبت شده است. بنابراین پس از تماشای انیمیشن برای هر مؤلفه، تعداد تکرار آن در انیمیشن شمارش شده و فراوانی آن گزارش شده است.

یافته‌ها

برای تحلیل داده‌ها، از آزمون مجذور خی در SPSS-22 استفاده شد. زمان کلی انیمیشن پاندای کونگ فوکار قسمت یک، "۰۱:۳۲:۰۹"، قسمت دو "۰۱:۳۰:۲۳"، و قسمت سوم "۰۱:۳۴:۵۴" است. فراوانی مشاهده شده هر یک از مؤلفه‌های اضطراب جدایی و روابط موضوعی به تفکیک هر سه انیمیشن در جدول ۱ ارائه شده است.

باتوجه به جدول ۱، انیمیشن اول مجموعاً دارای ۱۰ مورد نشانه اضطراب جدایی بوده است که از این موارد، چهار مورد مربوط به مؤلفه تنها ماندن، سه مورد مربوط به نگرانی در مورد حوادث خطرناک و سه مورد مربوط به حوادث خطرناک بوده است. همچنین سه مؤلفه ترس از رها شدن، ترس از بیماری و نشانه‌های امنیت، در انیمیشن اول مشاهده نشد. انیمیشن دوم نیز دارای ۱۷ مورد نشانه اضطراب جدایی بوده است که از این بین دو مورد مربوط به مؤلفه تنها ماندن، چهار مورد مربوط به مؤلفه ترس از رها شدن، چهار مورد مربوط به نگرانی در مورد

حوادث خطرناک و هفت مورد مربوط به مؤلفه حوادث خطرناک بوده است. مؤلفه‌های ترس از بیماری و نشانه‌های امنیت در انیمیشن دوم مشاهده نشد

جدول ۱: فراوانی مفاهیم اضطراب جدایی و روابط موضوعی

مؤلفه اصلی	زیر مؤلفه	فراوانی در انیمیشن اول	فراوانی در انیمیشن دوم	فراوانی در انیمیشن سوم
اضطراب جدایی	تنها ماندن	۴	۲	۲
	ترس از رها شدن	۰	۴	۰
	ترس از بیماری	۰	۰	۰
	نگرانی درباره حوادث خطرناک	۳	۴	۷
	حوادث خطرناک	۳	۷	۵
روابط موضوعی	نشانه‌های امنیت	۰	۰	۰
	بیگانگی	۳	۲	۰
	دل بستگی	۳	۲	۰
	خودمیان بینی	۳	۷	۵
	بی‌کفایتی اجتماعی	۳	۰	۰

انیمیشن سوم نیز دارای ۱۴ مؤلفه اضطراب جدایی بوده است که دو مورد آن مربوط به مؤلفه تنها ماندن، هفت مورد مربوط به نگرانی درباره حوادث خطرناک و پنج مورد آن مربوط به مؤلفه حوادث خطرناک بوده است. سایر مؤلفه‌های اضطراب جدایی در انیمیشن سوم مشاهده نشد. بر این اساس، می‌توان دریافت که انیمیشن اول در مؤلفه تنها ماندن، انیمیشن دوم در مؤلفه حوادث خطرناک و انیمیشن سوم در مؤلفه نگرانی درباره حوادث خطرناک دارای بیشترین فراوانی بوده است. در انیمیشن اول، ۱۲ مورد از مفاهیم روابط موضوعی مشاهده شده است و فراوانی هر کدام از مؤلفه‌های بیگانگی، دل بستگی، خودمیان بینی و بی‌کفایتی اجتماعی سه است. در انیمیشن دوم نیز، ۱۱ مورد از مفاهیم مرتبط با روابط موضوعی دیده شده است که از این بین، دو مورد مربوط به مؤلفه بیگانگی، دو مورد مربوط به مؤلفه دل بستگی و هفت مورد مربوط به مؤلفه خودمیان بینی بوده است. مؤلفه بی‌کفایتی اجتماعی در انیمیشن دوم مشاهده نشد. انیمیشن سوم، دارای پنج مورد مؤلفه خودمیان بینی بوده است؛ سایر مفاهیم روابط موضوعی در انیمیشن سوم مشاهده نشد.

بحث

با توجه به اهمیت داستان در تحول کودکان و همچنین علاقه زیاد کودکان به دیدن داستان‌ها در قالب انیمیشن، پژوهش پیش‌روی با هدف تحلیل محتوای انیمیشن‌های سه‌گانه پاندای کونگ‌فوکار از منظر مفاهیم مرتبط با اضطراب جدایی و روابط موضوعی انجام شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که انیمیشن‌های سه‌گانه پاندای کونگ‌فوکار، دارای مضامین مرتبط با اضطراب جدایی است. به این صورت که مؤلفه‌های تنها ماندن و نگرانی درباره حوادث خطرناک در انیمیشن‌های سه‌گانه پاندای کونگ‌فوکار دیده شده است؛ اما مؤلفه ترس از رها شدن در قسمت اول و سوم این انیمیشن مشاهده نشده است. این مؤلفه در ۴ صحنه از قسمت دوم انیمیشن پاندای کونگ‌فوکار شناسایی شد. مؤلفه ترس از بیماری جسمی و مؤلفه نشانه‌های امنیت در هیچ یک از قسمت‌های انیمیشن‌های مورد نظر یافت نشد. در مجموع نتایج فراوانی‌ها نشان می‌دهد که ساختار روایی داستان قسمت دوم انیمیشن پاندای کونگ‌فوکار نسبت به دو قسمت دیگر، بیشتر به مفاهیم اضطراب جدایی مرتبط است. قابل ذکر است که روایت داستانی قسمت دوم دارای قصه‌ای با محوریت جدایی از والدین است. جین و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی با روش آزمایشی نشان داده‌اند، مواجهه با انیمیشن و روایت ترس افراد در قالب تولید انیمیشن می‌تواند بر کاهش اضطراب بیمارستان در کودکان اثر بگذارد (Jin et al., 2021). به نظر می‌رسد محتوای داستانی پاندای کونگ‌فوکار به‌خصوص در قسمت دوم با دارا بودن مضامین اضطراب جدایی، بر اضطراب‌های کودکان تأثیرگذار باشد. پو، پاندایی که در قسمت اول بعد از پشت سر گذاشتن تمرینات سخت و طاقت‌فرسا بالاخره توانست خودش را به‌عنوان جنگجوی اژدها اثبات کند، در قسمت دوم تصمیم گرفته تا گذشته خود را پیدا کند (البته قاز داستان ما کماکان پدر این پاندا است. در گیر و دار جستجوهای پو برای یافتن والدین واقعی‌اش، یک طاووس خونسرد و البته بی‌رحم به نام ارباب شین، هوس کرده تا جهان را به تصرف خود درآورد و بساط کونگ‌فو را به‌صورت کامل از زمین ریشه‌کن کند. بنابراین استاد شیفو، برای مقابله با این موجود خطرناک، جنگجوی اژدهای خود یعنی پو را به محل مورد نظر می‌فرستد، تا درسی حسابی به این طاووس

بدذات بدهد. اما مشکل این است که این خرس پاندا بیشتر از اینکه نگران طاووس و اسلحه مخرب او باشد، به دنبال هویت خودش است و قصد دارد تا به اصل خویش پی‌برد؛ در این مسیر می‌توان شاهد بروز جلوه‌هایی جدی از اضطراب جدایی بود.

بنابر یافته‌های پژوهش، انیمیشن‌های سه‌گانه پاندای کونگ‌فوکار به‌صورت ضمنی و آشکار در قالب رفتارهای کلامی و غیرکلامی، دارای محتوایی مرتبط با مفاهیم روابط موضوعی بوده‌اند. نتایج نشان می‌دهند که مؤلفه بیگانگی از مفاهیم روابط موضوعی در قسمت اول و دوم این انیمیشن وجود دارد ولی در قسمت سوم، مؤلفه بیگانگی مشاهده نشده است. مؤلفه دلبستگی نایمن، در قسمت اول و دوم این انیمیشن دیده شده است. ولی این مؤلفه در قسمت سوم انیمیشن مورد نظر یافته نشد. خودمیان‌بینی مؤلفه‌ای است که در انیمیشن‌های سه‌گانه پاندای کونگ‌فوکار، فقط در قالب شخصیت‌های منفی نمایش داده شده است و در قسمت‌های اول و دوم و سوم مشاهده می‌شود. مؤلفه بی‌کفایتی اجتماعی نیز در قسمت یک انیمیشن پاندای کونگ‌فوکار وجود دارد؛ اما در قسمت دوم و سوم انیمیشن دیده نمی‌شود. به‌طور کلی قسمت اول و دوم این انیمیشن بیشتر از قسمت سوم به مفاهیم روابط موضوعی پرداخته است. با این وجود، تفاوت معناداری میان این سه انیمیشن از حیث پرداختن به مفاهیم روابط موضوعی وجود ندارد. هیدر و سیمل (۱۹۹۴) نشان دادند که انسان‌ها، شخصیت‌های ایستای تصویری را دارای هیجان، قصد و اسناد اجتماعی می‌دانند (Heider & Simmel, 1944)، پژوهش‌ها همچنین نشان داده‌اند انیمیشن‌های تولید شده، بر اسنادهای اجتماعی و ارتقای روابط اثرگذارند (Ratajska et al., 2020). به‌نظر می‌رسد قسمت‌های اول و دوم انیمیشن پاندای کونگ‌فوکار از حیث پرداختن به مؤلفه‌های روابط موضوعی به‌ویژه دلبستگی نایمن غنی باشد.

Bashir & Javaheri (2017) در پژوهشی با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی، ۲۶ مفهوم تربیتی را در انیمیشن پاندای کونگ‌فوکار به شرح ذیل استخراج نمودند؛ راضی نبودن از وضع موجود، تقدس‌زدایی، حرکت در مسیر سرنوشت، عدم تلاش برای به کنترل درآوردن هر چیز در هر شرایطی، ناکارآمدی نظام آموزشی مدرن مبتنی بر آموزش یکسان برای همه، پافشاری و تلاش مستمر در راه رسیدن به علائق، نقش بی‌بدیل باور برای نیل به اهداف، درونی بودن رشد و پیشرفت، خوش قلبی و مهربانی، نسبیّت مفاهیم و ارزش‌ها، اهمیت ترسیم افق‌های بلند برای رشد و پیشرفت و محتوای نامناسب برای کودکان و نوجوانان (شوخی‌های نامناسب). محققان در پژوهشی دیگر که تحت عنوان اثر بخشی انیمیشن درون و برون بر روی اضطراب جدایی کودکان که به روش مطالعه موردی در یکی از مراکز مشاوره شهر مشهد انجام شد، به این نتیجه رسیدند که تماشای این انیمیشن در کاهش اضطراب جدایی کودکان نقش دارد (Hansson et al., 2017; Köse & Arıkan, 2020). در همین راستا، پژوهش‌های دیگری این مسئله را تأیید کردند که انیمیشن‌ها می‌توانند، علائم ترس و اضطراب در کودکان را کاهش دهند (Hansson et al., 2017; Köse & Arıkan, 2020)؛ هم‌چنین گفته می‌شود که انیمیشن‌ها بر روی رفتار و ارتباط کودکان تأثیرات منفی و مثبت دارند. مطالعات نشان داده‌اند که مشاهده انیمیشن‌ها می‌تواند باعث افزایش رشد شناختی کودکان و در بعضی موارد باعث ایجاد رفتارهای اضطرابی و خشونت‌آمیز در کودکان شوند (Ghilzai et al., 2017; Sekhavatpour et al., 2019). با توجه به پیشینه پژوهشی مربوط به تأثیرگذاری انیمیشن‌ها و با توجه به مؤلفه‌های شناسایی شده در محتوای انیمیشن مورد نظر در این پژوهش، می‌توان گفت که انیمیشن سه‌گانه پاندای کونگ‌فوکار به‌ویژه در قسمت دوم، پتانسیل بالایی در پالایش و برون‌ریزی مسائل ارتباطی ناشی از الگوهای روابط موضوعی درونی دارد.

محدودیت‌ها

در پژوهش حاضر، انیمیشن‌های سه‌گانه پاندا کونگ‌فوکار از منظر مفاهیم مرتبط با اضطراب جدایی و روابط موضوعی مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است؛ لذا نتایج پژوهش حاضر، قابل تعمیم به سایر انیمیشن‌ها نیست.

نتیجه‌گیری

در مجموع می‌توان بیان کرد، انیمیشن‌های سه‌گانه پاندای کونگ‌فوکار دارای مفاهیم مرتبط با روابط موضوعی و اضطراب جدایی است.

پژوهش‌های آینده

براساس نتایج به دست آمده پیشنهاد می‌شود، پژوهش‌های آینده اثر التیام‌بخش مشاهده این روایت (به‌ویژه قسمت دوم) بر سطح علائم اضطراب جدایی و تجربه کودکان از احساس ناامنی را بررسی کنند. همچنین توصیه می‌شود، با توجه به اهمیت انیمیشن‌ها و نقش اصیل آنها در بازنمایی مفاهیم متعدد در ذهن کودکان، حوزه‌های مهم بیشتری در انیمیشن‌ها ارزیابی شود.

نویسندگان مقاله هیچگونه تعارض منافی را گزارش نکرده‌اند.

References

- A'diilah, N., & Somantri, I. (2017). Efektifitas terapi mendongeng terhadap kecemasan anak usia toddler dan prasekolah saat tindakan keperawatan. *Journal Keperawatan Padjadjaran*, 4(3). <https://doi.org/10.24198/jkp.v4i3.287>
- Astuti, U., Hartono, H., & Sunawan, S. (2020). The influence of parental attachment toward early childhood children's separation anxiety. *Journal of Primary Education*, 9(5), 501–510. <https://doi.org/10.15294/jpe.v9i5.43210>
- Bell, M. D. (1995). *Bell object relations and reality testing inventory (BORRTI)*. Western Psychological Services.
- Bashir, H., & Javaheri, J. (2017). Analyzing Hollywood's animations movies with training approach. *Journal of Iranian Cultural Research*, 10(1), 87-116. <https://doi.org/10.22631/ijcr.2017.329>
- Duch, H., Fisher, E. M., Ensari, I., & Harrington, A. (2013). Screen time use in children under 3 years old: A systematic review of correlates. *The International Journal of Behavioural Nutrition and Physical Activity*, 10(1), 102. <https://doi.org/10.1186/1479-5868-10-102>
- Danaei, D., Jamali, H. R., Mansourian, Y., & Rastegarpour, H. (2020). Comparing reading comprehension between children reading augmented reality and print storybooks. *Computers and Education*, 153, 103900. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2020.103900>
- Diergarten, A. K., Möckel, T., Nieding, G., & Ohler, P. (2017). The impact of media literacy on children's learning from films and hypermedia. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 48, 33–41. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2016.11.007>
- Grazzani, I., Ornaghi, V., & Crugnola, C. R. (2015). Emotion comprehension and attachment: A conversational intervention with school-aged children. *Revue Européenne De Psychologie appliquée*, 65(6), 267–274. <https://doi.org/10.1016/j.erap.2015.10.004>
- Garza, M., Akleman, E., Harris, S., & House, F. (2019). Emotional silence: Are emotive expressions of 3d animated female characters designed to fit stereotypes. *Women's Studies International Forum*, 76, 102252. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2019.102252>
- Ghilzai, S. A., Alam, R., Ahmad, Z., Shaukat, A., & Noor, S. S. (2017). Impact of cartoon programs on children's language and behavior. *Insights in Language Society and Culture*, 2, 104-126. https://www.researchgate.net/publication/323523698_Impact_of_Cartoon_Programs_on_Children's_Language_and_Behavior
- Goldenberg, H., & Goldenberg, I. (2008). *Family therapy: An overview*. Thomson Brooks/Cole. <http://ndl.ethernet.edu.et/bitstream/123456789/43299/1/48.pdf>
- Haddon, L. (2013). Mobile media and children. *Mobile Media & Communication*, 1(1), 89–95. <https://doi.org/10.1177/2050157912459504>
- Hansson, L., Lexén, A., & Holmén, J. (2017). The effectiveness of narrative enhancement and cognitive therapy: A randomized controlled study of a self-stigma intervention. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 52(11), 1415–1423. <https://doi.org/10.1007/s00127-017-1385-x>
- Hu, Y., Cai, Y., Tu, D., Guo, Y., & Liu, S. (2020). Development of a computerized adaptive test for separation anxiety disorder among adolescents. *Frontiers in Psychology*, 11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01077>
- Heider, F., & Simmel, M. (1944). An experimental study of apparent behavior. *American Journal of Psychology*, 57(2), 243. <https://doi.org/10.2307/1416950>
- Jin, Y., Jiang, A., Jiang, W., Wu, W., Ye, L., Kong, X., Liu, L., & Jin, Z. (2021). Self-produced audio-visual animation introduction alleviates preoperative anxiety in pediatric strabismus surgery: A randomized controlled study. *BMC Ophthalmology*, 21(1), 1415-1423. <https://doi.org/10.1186/s12886-021-01922-6>
- Köse, S., & Arıkan, D. (2020). The effects of cartoon assisted endoscopy preparation package on children's fear and anxiety levels and parental satisfaction in Turkey. *Journal of Pediatric Nursing*, 53, 72–79. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2020.02.010>

- Krippendorff, C. (2019). *Content analysis* (H. Naibi, Trans.). Nashre Ney. (Original work published 1980).
- Lee, C. S., & Choi, J. (2018). Early childhood and media representation: How does south korean animation pororo the little penguin reproduce patriarchal family ideology?. *Animation*, 13(2), 116–130. <https://doi.org/10.1177/1746847718783643>
- Mendez, X., Espada, J. P., Orgilés, M., Hidalgo, M. D., & García-Fernández, J. M. (2008). Psychometric properties and diagnostic ability of the separation anxiety scale for children (SASC). *European Child & Adolescent Psychiatry*, 17(6), 365–372. <https://doi.org/10.1007/s00787-008-0678-8>
- Praveen, C. K., & Srinivasan, K. (2022). Psychological impact and influence of animation on viewer's visual attention and cognition: A systematic literature review, open challenges, and future research directions. *Computational and Mathematical Methods in Medicine*, (1), 1–29. <https://doi.org/10.1155/2022/8802542>
- Ratajska, A., Brown, M. I., & Chabris, C. F. (2020). Attributing social meaning to animated shapes: a new experimental study of apparent behavior. *American Journal of Psychology*, 133(3), 295–312. <https://doi.org/10.5406/amerjpsyc.133.3.0295>
- Sekhvatpour, Z., Khanjani, N., Reyhani, T., Ghaffari, S., & Dastoorpoor, M. (2019). The effect of storytelling on anxiety and behavioral disorders in children undergoing surgery: A randomized controlled trial. *Pediatric Health, Medicine and Therapeutics*, 10, 61–68. <https://doi.org/10.2147/phmt.s201653>
- Sadeghi, M., & Monirpour, N. (2022). Predicting separation anxiety in primary school children based on mothers' personality structure and thematic relationships. *Rooyesh-e- Ravanshenasi Journal*, 11(8), 103-110. <http://frooyesh.ir/article-1-3421-en.html>
- St Clair, M. (1996). *Object relations and self psychology: An introduction*. Thomson Brooks/Cole Publishing Co.
- Takacs, Z. K., & Bus, A. G. (2016). Benefits of motion in animated storybooks for children's visual attention and story comprehension, an Eye-Tracking study. *Frontiers in Psychology*, 7. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.01591>
- Van Rooij, M. (2019). Carefully constructed yet curiously real: How major american animation studios generate empathy through a shared style of character design. *Animation*, 14(3), 191–206. <https://doi.org/10.1177/1746847719875071>
- Yang, T. (2019). Research on the influence of the nature and behavior of animated characters on the audience. *Proceedings of the 4th International Conference on Contemporary Education, Social Sciences and Humanities*, 329. <https://doi.org/10.2991/iccsh-19.2019.194>